

RIGSADVOKATEN

J.nr. RA 2008-1410-0145

NOTAT

om

sanktionerne for overtrædelse af reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 af 15. marts 2006 om harmonisering af visse sociale bestemmelser inden for vejtransport og Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 om kontrolapparatet inden for vejtransport

1. Indledning

Ved lov nr. 557 af 24. juni 2005 blev der i Danmark indført skærpede bøder for overtrædelse af reglerne i Rådets forordning (EØF) nr. 3820/85 om harmonisering af visse bestemmelser på det sociale område inden for vejtransport (forordning nr. 3820/85) og Rådets forordning (EØF) nr. 3821/85 om kontrolapparatet inden for vejtransport (forordning nr. 3821/85). Der blev endvidere indført hjemmel til, at chaufføren kan fratages førerretten for overtrædelse af reglerne.

Lovændringen trådte i kraft den 1. september 2005.

Forordning nr. 3820/85 er med virkning fra den 11. april 2007 afløst af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 561/2006 af 15. marts 2006 (forordning nr. 561/2006). Sanktionerne fastsat ved lovændringen i 2005 anvendes uændret i forhold til forordning nr. 561/2006.

2. Sanktionerne for overtrædelse af reglerne i forordning nr. 561/2006

2.1. Bøden

Ved den lovændring, som trådte i kraft den 1. september 2005, blev der indført et graderet bødesanktionssystem for overtrædelse af bestemmelserne i forordningen.

Chaufføren straffes med en bøde på dkr. 100 for hver gang, den fastsatte grænse for køretid eller hviletid overskrides med 1 procent. For vognmanden fastsættes en bøde, der er det dobbelte af bøden til chaufføren, dvs. dkr. 200 pr. procent reglerne overskrides. Der fastsættes endvidere i visse tilfælde, hvor der er afholdt for korte pauser i køretiden, en ”pausebøde” på 1.500 kr. til chaufføren og på 3.000 kr. til vognmanden.

Det bemærkes, at der efter den danske færdselslov gælder objektivt ansvar for vognmanden, således at der kan pålægges vognmanden bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom.

Der gælder en generel tolerancegrænse på 5 procent, således at der kun rejses tiltale i sager om overtrædelse af reglerne, hvis overskridelsen har været på 5 procent eller mere. Dette indebærer, at den første bødeposition for en chauffør er på dkr. 500, mens den første bødeposition for vognmanden er på dkr. 1.000.

Der fastsættes ikke en skærpet sanktion i gentagelsestilfælde.

Eksempel 1

Den maksimale daglige køretid er efter forordningen 10 timer. Hvis en chauffør kører 12 timer, dvs. to timer mere end den tilladte daglige køretid, har han overskredet reglerne om daglig køretid med 20 procent. Bøden til chaufføren er på dkr. 2.000, mens bøden til vognmanden er på dkr. 4.000.

Hvis chaufføren endvidere først har holdt en pause en time senere, end reglerne foreskriver, vil forordningens regler om køretid uden pauser, hvorefter der efter 4 ½ times kørsel skal holdes pause på mindst 45 minutter, være overskredet med 1 time, hvilket svarer til 22 procent. Bøden til chaufføren er dkr. 2.200, mens bøden til vognmanden udgør dkr. 4.400.

Den samlede bøde til chaufføren i eksemplet er dkr. 4.200, som oprundes til dkr. 4.500, mens bøden til vognmanden udgør dkr. 8.400, som oprundes til dkr. 8.500.

Eksempel 2

Efter forordningen skal et dagligt hvil være på mindst 9 timer. Hvis en chauffør afholder et hvil på 8 timer og 10 minutter, er hvilet 50 minutter for kort, hvilket svarer til en overtrædelse på 9 procent.

Bøden til chaufføren er på 900 kr., som oprundes til 1.000 kr. Bøden til vognmanden udgør 1.800 kr., som oprundes til 2.000 kr.

Eksempel 3

Efter forordningen skal et dagligt hvil være på mindst 9 timer. Hvis en chauffør efter en daglig køretid på 10 timer holder et hvil, der er mere end én time kortere end foreskrevet, f.eks. 7 timer og 30 minutter, og herefter igen kører 10 timer, vil køretiden blive opgjort (sammenlagt), som om der ikke er afholdt et hvil.

Den samlede køretid vil være på 20 timer, hvilket svarer til en overskridelse af reglerne om daglig køretid på 100 procent. Endvidere er mindstekravene til den daglige hviletid overskredet med 1 time og 30 minutter, hvilket svarer til en overskridelse på 16 procent.

Bøden for overskridelsen af køretiden er på dkr. 10.000 for chaufføren, mens bøden for vognmanden udgør dkr. 20.000 kr. For så vidt angår overskridelsen af reglerne om daglig hviletid er bøden til chaufføren dkr. 1.600, mens bøden til ejeren er dkr. 3.200.

Den samlede bøde til chaufføren udgør efter oprunding dkr. 12.000, mens bøden til ejeren er dkr. 23.500.

2.2. Frakendelse

For så vidt angår frakendelse indebærer reglerne, at chaufføren skal frakendes førerretten, hvis reglerne er overskredet med mere end 30 procent. Udgangspunktet er, at frakendelsen er betinget, dvs. at der fastsættes en prøvetid på 3 år. Frakendelse skal alene ske, hvis køretiden eller hviletiden isoleret set er overskredet med mere end 30 procent. For så vidt angår reglerne om køretid uden pauser skal der ske frakendelse, hvis både reglerne om køretid og den samlede pause er overskredet med mere end 30 procent.

Frakendelse af førerretten skal ske ubetinget, hvis chaufføren (i mere end ét kørselsforløb) har begået flere overtrædelser af reglerne, som hver for sig vil indebære en betinget frakendelse af førerretten.

3. Sanktionerne for overtrædelse af reglerne i forordning nr. 3821/85

3.1. Bøden

Bøden til en chauffør er på dkr. 3.000 kr. for overtrædelse af forordningens bestemmelser, mens bøden til vognmanden er dkr. 6.000 kr.

Det bemærkes, at der efter den danske færdselslov gælder objektivt ansvar for vognmanden, dvs. at der kan pålægges vognmanden bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes ham som forsætlig eller uagtsom.

Der fastsættes ikke en skærpet sanktion i gentagelsestilfælde.

Eksempel 4

Efter forordning nr. 3821/85 skal et diagramark bl.a. udfyldes med navn, registreringsnummer og start- og slutsted. Diagramarket må endvidere først udskiftes ved afslutningen af den daglige arbejdsperiode, medmindre det er tilladt at udskifte det på andre tidspunkter.

En chauffør har ikke udfyldt et diagramark med navn, slutsted og slutdato. (Det bemærkes, at der kun fastsættes én bøde for denne overtrædelse, uanset antallet af udfyldningsfejl).

Chaufføren har endvidere ved en anden lejlighed foretaget unødigt udskiftning af et diagramark.

Bøden til chaufføren for de to overtrædelser er dkr. 6.000 (2 x dkr. 3.000), og bøden til vognmanden er dkr. 12.000 (2 x dkr. 6.000).

Eksempel 5

Efter forordningen skal chaufføren på tilsynsmyndighedernes forlangende kunne forevise diagramarkene for den pågældende dag og de diagramark, han har brugt de forudgående 28 dage.

En chauffør bliver standset af politiet i en vejkontrol og anmodes om at forevise diagramarkene. Chaufføren har ikke medbragt alle diagramark under kørslen, idet der mangler diagramark for kørsel i fem dage.

Chaufførens manglende medbringelse af de fem diagramark anses for én overtrædelse af kontrolapparatforordningen på betingelse af, at de fem diagramark afleveres til politiet inden for en fastsat frist, og bøden i denne situation er på 3.000 kr. til chaufføren, og på 6.000 kr. til vognmanden.

Hvis de fem diagramark ikke afleveres til politiet er bøden til chaufføren dkr. 3.000 pr. diagramark, dvs. 15.000 kr. Bøden til vognmanden er på dkr. 30.000 (5 x dkr. 6.000)

3.2. Frakendelse

Der er med lovændringen i 2005 indført hjemmel til frakendelse af førerretten for overtrædelse af forordning nr. 3821/85.

Tre overtrædelser af reglerne inden for en periode på tre år udløser en betinget frakendelse af førerretten for chaufføren.

Ved seks overtrædelser af forordningens regler til samtidig pådømmelse skal frakendelse af førerretten ske ubetinget for chaufføren.

4. Sanktionerne for overtrædelse af både reglerne i forordning nr. 561/2006 og forordning nr. 3821/85

4.1. Bøden

I de tilfælde, hvor der er en eller flere overtrædelser af reglerne i forordning nr. 561/2006 og en eller flere overtrædelser af reglerne i forordning nr. 3821/85 til samtidig pådømmelse, sker der en sammenlægning af bøderne for overtrædelserne.

Eksempel 6

Den maksimale daglige køretid er efter forordningen 10 timer. Hvis en chauffør kører 12 timer, dvs. to timer mere end den tilladte daglige køretid, har han overskredet reglerne om daglig køretid med 20 procent. Bøden til chaufføren udgør dkr. 2.000, mens bøden til vognmanden er dkr. 4.000.

Hvis chaufføren endvidere først har holdt en pause en time senere, end reglerne foreskriver, vil forordningens regler om køretid uden pauser, hvorefter der efter 4 ½ times kørsel skal holdes pause på mindst 45 minutter, være overskredet med 1 time, hvilket svarer til 22 procent. Bøden til chaufføren er dkr. 2.200, mens bøden til vognmanden udgør dkr. 4.400.

Chaufføren har endvidere anvendt et diagramark udover det tidsrum, det gælder for, og diagramarket kan ikke aflæses. Bøden til chaufføren er dkr. 3.000 kr., mens bøden til vognmanden er dkr. 6.000 kr.

Den samlede bøde til chaufføren er på dkr. 7.200, som skal oprundes til dkr. 7.500, mens bøden til vognmanden er dkr. 14.400, som oprundes til dkr. 14.500.

Som yderligere et eksempel på sanktionerne kan nævnes en virksomhedskontrolsag, hvor en vognmand har fem chauffører ansat, og hvor der er sket overtrædelser af både forordning nr. 561/2006 og forordning nr. 3821/85:

Eksempel 7

Chauffør nr. 1

Efter forordning nr. 561/2006 skal et dagligt hvil være på mindst 9 timer. Chaufføren har kun afholdt et hvil på 8 timer og 10 minutter, hvilket er 50 minutter for kort. Overtrædelsen er på 9 procent, og bøden til føreren er på dkr. 900.

I ét tilfælde har chaufføren endvidere ikke udfyldt diagramarket med navn. Bøden til chaufføren for denne overtrædelse er dkr. 3.000.

Chauffør nr. 1 straffes med en samlet bøde på dkr. 3.900 kr., der oprundes til 4.000 kr.

Chauffør nr. 2

Efter forordning nr. 561/2006 skal et dagligt hvil være på mindst 9 timer. Chaufføren har kun afholdt et hvil på 8 timer, hvilket er 60 minutter for kort. Overtrædelsen er på 11 procent, og bøden til føreren er på dkr. 1.100.

I et andet tilfælde har chaufføren kun afholdt et hvil på 8 timer og 10 minutter, hvilket er 50 minutter for kort. Overtrædelse er på 9 procent, og bøden til chaufføren er på dkr. 900.

Chaufføren har endvidere anvendt et diagramark udover det tidsrum, det gælder for, og diagramarket kan ikke aflæses, hvilket straffes med en bøde på dkr. 3.000.

Den samlede bøde til chauffør nr. 2 er på dkr. 5.000.

Chauffør nr. 3

Efter forordning nr. 3821/85 skal førerne anvende diagramark (eller førerkort) hver dag de kører, fra det øjeblik de overtager køretøjet. Det kan konstateres, at chaufføren ikke har anvendt diagramark på en arbejdsdag, hvor han har kørt 800 kilometer.

Chauffør nr. 3 straffes med en bøde på dkr. 3.000

Chauffør nr. 4

Efter forordning nr. 561/2006 skal et dagligt hvil være på mindst 9 timer. Chaufføren har kun afholdt et hvil på 8 timer og 10 minutter, hvilket er 50 minutter for kort. Overtrædelsen er på 9 procent, som straffes med en bøde på 900 kr.

Efter forordning nr. 561/2006 må køretiden uden pauser maksimalt udgøre 4 timer og 30 minutter, hvorefter køretiden skal afbrydes med en pause på mindst 45 minutter. Chaufføren har kun afholdt en pause på 38 minutter efter en køretid på 5 timer og 40 minutter, hvilket udgør en overtrædelse af den maksimale køretid uden pauser med 1 time og 10 minutter eller 25 procent. Kørslen fortsættes efter pausen på 38 minutter. Chaufføren straffes for overskridelsen af køretiden med en bøde på 2.500 kr., og da chaufføren i eksemplet fortsætter kørslen efter den for korte pause fastsættes endvidere en pausebøde på dkr. 1.500, dvs. en samlet bøde til chaufføren på 4.000 kr. for denne overtrædelse.

Chaufføren har endvidere i et tilfælde foretaget unødigt udskiftning af diagramarket. Straffen for denne overtrædelse af reglerne i forordning nr. 3821/85 er dkr. 3.000.

Den samlede bøde til chauffør nr. 4 er dkr. 7.900, der oprundes til dkr. 8.000.

Chauffør nr. 5

Chaufføren har foretaget unødigt udskiftning af diagramark under kørsel, og chauffør nr. 5 straffes med en bøde på dkr. 3.000.

Vognmanden

Efter danske regler gælder der et objektivt ansvar for vognmanden, og vognmanden straffes med en bøde svarende til det dobbelte af chaufføren.

I den konkrete sag er den samlede bøde til chaufførerne før oprunding dkr. 22.800. Da vognmanden straffes med den dobbelte bøde, udgør bøden til vognmanden dkr. 45.600, der oprundes til dkr. 46.000.

4.2. Frakendelse

Ved samtidig pådømmelse af en eller flere overtrædelser af de to forordninger, som hver for sig udløser en betinget frakendelse af førerretten, vil der ske ubetinget frakendelse for chaufføren. Det betyder f.eks., at chaufføren frakendes førerretten ubetinget, hvis der er konstateret en overskridelse af den daglige køretid med 30 procent og samtidig konstateret en tredjegangsovertrædelse af reglerne i forordning nr. 3821/85.